

РОЗДІЛ IV. ПРОБЛЕМИ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

УДК 378](510+477)

Наталія Батюк

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
ORCID ID 0000-0001-9289-7561

Микола Федорець

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
ORCID ID 0000-0001-6243-4208

Хан Хуйюнь

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
ORCID ID 0000-0002-2114-0251
DOI 10.24139/2312-5993/2021.01/390-401

РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В ПРОЦЕСІ ЗАГАЛЬНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ (МУЗИЧНОЇ) ОСВІТИ ШКОЛЯРІВ УКРАЇНИ ТА КИТАЮ

Стаття присвячена використанню та перспективам розвитку компетентісного підходу в процесі здійснення загальної мистецької (музичної) освіти школярів України та Китаю. Доведено, що в обох країнах накопичено певну кількість наукових, науково-методичних робіт і практичного досвіду щодо впровадження компетентісного підходу у процесі загальної мистецької (музичної) освіти учнів ЗЗСО. Запропоновано шляхи модернізації чинної системи підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в Україні (за спеціальностями 014 Середня освіта. Музичне мистецтво; 025 Музичне мистецтво) та в Китаї (за аналогічними спеціальностями).

Ключові слова: компетентісний підхід; ключові, міжпредметні (наскрізні) мистецькі та предметні (музичні) компетентності; підготовленість майбутніх учителів музичного мистецтва до формування компетентностей школярів.

Постановка проблеми. Концепція Нової української школи (далі – НУШ), що схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р, стала своєрідною «дорожньою картою» в напрямі реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти у країні. Основою Концепції НУШ є компетентісний, особистісно-орієнтований підхід до організації та змісту освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО). Названий підхід у реформуванні шкільної освіти здійснюється згідно з Рекомендаціями Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу «Про основні компетентності для навчання протягом усього життя» (НУШ, 2016).

Основні ідеї НУШ, у тому числі, гостра потреба впровадження компетентісного підходу до освітньої діяльності, знайшли підтвердження

та послідовний розвиток у нових Законах України «Про освіту» (2017), «Про повну загальну середню освіту» (2020).

Освітня система Китаю також знаходиться в постійному розвитку та схильна до стійкої та послідовної модернізації. У цьому зв'язку слід зазначити такі державні документи: Закон КНР «Про освіту» (1995), а також Державна Програма реформи та розвитку освіти на середньостроковий і довгостроковий періоди 2010–2020 роки тощо. У даній програмі представлено стратегію модернізації китайської освіти у XXI столітті. Документ чітко дає установку для всіх освітніх ланок посилити формування в учнів відповідних компетентностей, а також підкреслює необхідність оптимізувати структуру знань і збагатити суспільну практику.

Разом із тим, публікації українських і китайських фахівців та педагогічні спостереження за практичним перебігом загальної мистецької (музичної) освіти школярів України та Китаю показують, що далеко не всі вчителі мистецько-музичних дисциплін та керівники ЗЗСО поділяють та приймають до виконання компетентнісний підхід у якості інноваційної продуктивної освітньої парадигми.

Спостереження за процесом і результатами фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва дають підстави вважати, що більшість із них не готові до впровадження компетентнісного підходу й не поділяють його переваг над застарілим «ЗУНовським» підходом, який зводиться лише до звичайного формування знань, умінь і навичок. Тому **мета статті** полягає в аналізі й узагальненні наукових, науково-методичних досліджень учених України та Китаю і педагогічних спостережень відносно впровадження компетентнісного підходу у процесі загальної мистецької (музичної) освіти учнів ЗЗСО та підготовки до цього майбутніх бакалаврів і магістрів.

Методи дослідження. Для реалізації мети даної статті використано комплекс теоретичних та емпіричних методів: аналіз і узагальнення українських і китайських наукових джерел; метод педагогічного спостереження.

Виклад основного матеріалу. Відомо, що поняття «компетентність» уже багато років застосовується в методиках викладання різних навчальних дисциплін. Так, у процесі оволодіння мовами користуються лінгводидактичними компетентностями, у викладанні інформатики – комунікативними компетентностями тощо. У 80–90 роках ХХ століття дане поняття стало поширюватися також на загальнопедагогічному та методологічному рівнях. Причина поширення цього поняття пов'язана не тільки з «його системно-практичними функціями», але й з інтеграційно-узагальнюючою «метапредметною роллю в загальній освіті» (Хуторской, 2009). У сучасній

науці та педагогічній практиці відома ієрархічна система компетентностей, що складається з трьох рівнів, до яких належать «ключові, міжпредметні (наскрізні) та предметні компетентності» (Ковальова, 2013, с. 65).

Поняття «компетентність» (з лат. – *competentia*) за «Великим тлумачним словником сучасної української мови» є: 1) «добра обізнаність із чим-небудь»; 2) «...коло повноважень якої-небудь організації, установи чи особи». Поняття «компетентний» трактується так: «...який має достатні знання в певній галузі», «який є у чомусь добре обізнаний, тямущий»; або «який спирається на знання, кваліфікований» (Вел. тлумачний словник, 2001, с. 445).

На думку дослідника М. Чошанова, компетентність означає не лише просте володіння інформацією, а також системне, неперервне прагнення до відновлення знань із метою користування ними у визначених умовах, тобто постійне «здобуття оперативних і мобільних знань». Даний автор підкреслює, що компетентність пов'язана з гнучкістю та критичністю мислення, здібністю обирати «найбільш оптимальні та ефективні рішення», та «здатністю виключати помилкові» (Чошанов, 1996).

Під час аналізу науково-методичних і педагогічних джерел виявляються розбіжності у визначенні терміну «компетентність», а також уточнення «споріднених понять «компетенція» і «компетентність». Відзначимо, що «компетенція і компетентність – різні поняття» (Ковальова, 2013, с. 64–65). Компетенція – «це суспільна норма, вимога», що передбачає певне коло знань і вмінь, а також «способи діяльності, певний досвід». Компетенція як феномен «не є характеристикою особистості». Вона може стати нею лише «в процесі засвоєння й рефлексії людини, перетворюючись на компетентність» (Ковальова, 2013, с. 64–65).

Серед науковців та педагогів що практикують, багато тих, хто поєднує зміст поняття «компетентність» із «кінцевими результатами навчання, які чітко фіксуються і вимірюються». У загальному розумінні, компетентність визначають як «інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності» школяра, що складається за умови опанування ним «змістовими, процесуальними і мотиваційними компонентами» (Ковальова, 2013, С. 65.).

Відомо, що в Концепції НУШ передбачено розробку «принципово нових державних стандартів» та їх упровадження в роботу ЗЗСО. Ці стандарти мають «ґрунтуватися на компетентнісному, особистісно-орієнтованому підході» до шкільної освіти з урахуванням вікових і психофізичних особливостей школярів із метою «здобуття ними вмінь і навичок», що є необхідним для «успішної самореалізації в професійній діяльності», а також у «особистому житті, громадській активності» (Концепція НУШ, 2016.).

Як відзначено вище, науковці визначають трирівневу ієрархію компетентностей, яка складається з ключових, міжпредметних (наскрізних) та предметних компетентностей. Однією з головних задач, яка пов'язана з концептуальним реформуванням освітньої системи України, – є набуття школярами ключових компетентностей.

Новий Закон України «Про освіту» (2017) передбачає формування в учнів низки ключових компетентностей, які пов'язані з вільним володінням державною мовою, здатністю до грамотного використання рідної мови та іноземних мов, формуванням математичної компетентності та компетентності, що стосується опанування природничих наук тощо. Даний перелік поряд з інноваційністю та інформаційно-комунікаційною компетентністю підкреслює необхідність навчання протягом усього життя, формування громадянських і соціальних компетентностей тощо. Зазначимо, що особливе значення для реалізації компетентнісного підходу в загальній мистецькій (музичній) освіті школярів має формування в них «культурної компетентності» (Закон «Про освіту», 2017).

Відомо, що у процесі загальної мистецької (музичної) освіти на уроках та під час позаурочної діяльності, у педагогів з'являються певні можливості для продуктивної роботи з формування у школярів переважної більшості перелічених вище ключових компетентностей. Однак, особливий акцент має бути поставлений на формуванні в учнів культурної компетентності, тому що саме дана компетентність є головним результатом загальної мистецької (музичної) освіти.

Проблема формування та розвитку компетентностей у системі освіти послідовно вирішується в багатьох країнах, у тому числі й у Китаї, хоча в роботах китайських науковців сам термін «компетентності» вживається досить не часто. У 2016 році вчені Піднебесної розробили модель цілісного розвитку людини в системі освіти, в якій виділено три складові: саморозвиток людини, її соціальна залученість та культурні основи розвитку. Ця модель включає шість ключових (універсальних) компетентностей. Підкреслено, що вони одночасно є і «ключові компетентності», і «базові установки на гуманітарний контекст» (акумуляція культури, розвиток загальнолюдських почуттів, формування естетичних інтересів); науковий підхід (раціональне мислення, критичний підхід до формулювання питань/завдань, сміливість в освоєнні нового); вміння вчитися (навчання в радість, ефективне навчання, увага до самооцінки, робота з інформацією та смислами); здоровий спосіб життя (визнання життя як цінності, орієнтація на цілісність особистості, управління собою); прийняття відповідальності (громадська відповідальність,

національна ідентичність, розуміння міжнародного контексту); інноваційність і практичність (цінність роботи, розв'язання проблем, володіння прикладними технологіями) (American Management Association, 2018). Таким чином, метою перетворень в освітній системі Китаю насамперед є засвоєння ключових компетентностей, яке йде в процесі навчання від «предметних знань до розвитку світогляду і характеру» залежно від «умов, контексту та структури навчання» (Бакшеева, Строгова, 2018).

Світова практика доводить, що в умовах XXI століття неможливо досягнути всебічного розвитку особистості людини без багаторічного та цілеспрямованого освітньо-культурного впливу. Саме тому в найкращих ЗЗСО України та Китаю процес формування ключових, міжпредметних (наскрізних) і предметних компетентностей в учнів на уроках різних навчальних дисциплін забезпечують шляхом інтегрованого використання й комбінування традиційних предметних методик з відомими загальноосвітніми технологіями та методами навчання.

У процесі викладання в ЗЗСО обох країн навчального предмета «Музичне мистецтво» багато вчителів також системно працюють над формуванням у школярів ключових, міжпредметних (наскрізних) мистецьких та предметних (музичних) компетентностей, використовуючи традиційні (музично-педагогічні) методики інтегровані з інноваційними загальноосвітніми технологіями, поширеними у світі.

Серед державних регламентуючих документів щодо організації мистецької (музичної) освіти школярів в Україні та Китаї слід особливо виділити Український «Державний стандарт повної загальної середньої освіти» (2020), а також «Стандарти обов'язкової навчальної програми з музики», розроблені Міністерством освіти КНР та оновлені у 2011 році. Обидва документи відображують зростаючу увагу широкої громадськості, всієї науково-педагогічної спільноти до мистецької освіти, зокрема до загальної музичної освіти сучасних школярів у принципово нових соціально-культурних умовах XXI століття.

Згідно з новим українським Державним стандартом основною метою освітньої галузі «Мистецтво» є: «цілісний розвиток успішної особистості учня», що набувається у «процесі освоєння мистецьких надбань людства»; розуміння своєї «національної ідентичності в міжкультурній комунікації»; а також формування низки компетентностей, «необхідних для художньо-творчого самовираження», «розкриття креативного потенціалу» та «приєднання до культурних процесів в Україні» (Державний стандарт, 2020).

У зв'язку зі вступом у дію головних державних документів, значно активізується інтерес науково-педагогічної спільноти та практикуючих учителів мистецьких дисциплін, зокрема музичного мистецтва, в напрямі розвитку й упровадження компетентнісного підходу в загальну мистецьку освіту сучасних школярів.

Зазначимо, що в загальній мистецькій освіті міжпредметні (наскрізні) компетентності відіграють особливу інтегративно-синергетичну роль. Формування у школярів даних компетентностей допомагає їм краще зрозуміти не тільки вагомість і значення кожного окремого мистецького напрямку, але й усвідомити взаємозв'язок і взаємозалежність різних видів мистецтва, мистецьких дисциплін, жанрів і стилів. Навчальна дисципліна «Мистецтво», що об'єднує галузі музичного та образотворчого мистецтва, на наш погляд, – тільки початок науково-методичного обґрунтування, формування та практичного просування інтегрованих мистецьких курсів (навчальних предметів) у ЗЗСО різних країн, зокрема України та Китаю. Ідеться про необхідність організації в найближчому майбутньому танцювально-хореографічної, театральної-сценічної підготовки школярів, розкриття для них художньої цінності національного декоративно-прикладного мистецтва тощо.

До предметних (музичних) компетентностей, що українські та китайські вчителі формують у школярів на уроках музичного мистецтва та під час позаурочної діяльності, відносять такі чотири групи:

- компетентності, що пов'язані з аналізом та інтерпретацією творів музичного мистецтва, розумінням музичних образів і їх розвитку, а також із володінням і використанням певної музичної термінології. Українська дослідниця С. Ковальова визначає їх як «інтерпретаційні компетентності» (Ковальова, 2013);
- компетентності, які належать до формування та використання під час виконавської діяльності вмінь і навичок виразного, інтонаційно точного, ансамблево вивіреного співу, правильного з точки зору передачі настроїв музики й характеру образів вокально-хорового твору. За С. Ковальовою, ці предметні (музичні) компетентності визначені як «вокально-хорові, виконавські»;
- компетентності, що дозволяють учням розвивати й використовувати виконавські вміння під час музикування із застосуванням різноманітних музичних інструментів. Ідеться не тільки про найпростіші елементарні та шумові інструменти, але й про народні, сучасні електронні музичні інструменти. За визначенням С. Ковальової, – це «інструментально-виконавські» компетентності;

- компетентності, які пов'язані з виконання учнями креативних музично-творчих завдань, наприклад: створити мелодію на заданий образ, вигадати ритмічний або музичний акомпанемент, провести інсценізацію або драматизацію музичного твору, – все це С. Ковальова віднесла до «творчих» компетентностей (С. Ковальова, 2013).

Спостереження за практикою загальної мистецької (музичної) освіти українських та китайських школярів XXI століття, віднесених фахівцями до покоління «Альфа» (йдеться про дітей, що народилися в епоху розвиненої інтернет-мережі), дозволяє нам пропонувати розширення названого комплексу предметних (музичних) компетентностей шляхом формування новітніх, сучасних компетентностей, потреба в яких природно виникає під час уроків музичного мистецтва та потребує професійного аналізу, осмислення й поширення. Серед таких можна виділити:

- мультимедійно-музичні компетентності, які пов'язані з систематичним виконанням школярами завдань щодо пошуку в мережі інтернет музичних творів, рекомендованих Програмою з предмету «Музичне мистецтво», підготовкою презентацій і рефератів, а також із практикою самостійного ознайомлення дітей із сучасною музикою, в тому числі з музичними творами, які створені національними (українськими або китайськими) авторами. Досвід доводить, що цілеспрямована робота педагога з формування мультимедійно-музичних компетентностей допомагає виховувати у школярів гарний музичний смак, критичне ставлення до різноманітних стилів і жанрів сучасної музики, перетворює учнів на грамотних аматорів, або навіть на виконавців музичного мистецтва;
- музично-рухливі компетентності, що стосуються організації музично-танцювальної та рухової діяльності, створення учнями різних танцювальних композицій, пантомім, музично-рухливих ігор тощо. Наукою та педагогічною практикою доведено, що сучасні уроки з будь-якого навчального предмета, зокрема й музичного мистецтва, в будь-яких вікових групах школярів потребують організації різноманітних рухливих «фізкультурних хвилинок», «динамічних пауз» тощо з музичним супроводом, що системно застосовують багато вчителів різних навчальних дисциплін. Уроки музичного мистецтва, на наш погляд, обов'язково мають містити даний напрям діяльності. Проте, на жаль, підготовка майбутніх учителів не передбачає формування в них музично-хореографічних компетентностей, що негативно позначається на якості фахової підготовленості.

Багато українських і китайських науковців та методистів (С. Барило, О. Борщ, Г. Дика, Інь Чжі Хуа, Н. Кудикіна, Лі Чун, Лю Лю, Е. Печерська,

Л. Пушкар, М. Федорець, Ці Хе Жі та ін.) закликають учителів частіше включати музично-рухливі ігри, різноманітні танцювальні композиції тощо у процесі загальної мистецької (музичної) освіти на уроках та під час позаурочної діяльності. Фахівці підкреслюють, що музика й танець – це види мистецької діяльності, що легко інтегруються та доповнюють один одного. Сенс текстів пісень і музики може бути виражений через емоційно-танцювальні рухи, танцювальні імпровізації тощо. Сприймання музики через танцювальне вираження, особливо на уроках у початкових класах, сприяє емоційному розвитку, більш тонкому розумінню музичних творів, підвищує інтерес школярів до мистецького навчання і, таким чином, не тільки допомагає їх музично-естетичному розвитку, але й є і відмінним засобом емоційного розвантаження, фізичного розвитку та профілактики гіподинамії.

Дослідник Лі Чюн зазначає, що під час уроку музичного мистецтва має бути зв'язок між музикою, яку діти виконують та слухають (сприймають), з рухами, танцювальними вправами та музично-рухливими іграми. На думку цього автора, якщо між різними етапами уроку налагодиться ігровий/танцювально-руховий зв'язок, який дуже подобається школярам, то «ефект музичного виховання буде подвійним» (Лі Чюн, 2017).

Багато українських і китайських фахівців переконані в тому, що реформування сучасної середньої освіти й успішне формування в учнів ключових, міжпредметних (наскрізних) та предметних компетентностей тісно пов'язане з використанням інноваційних продуктивних загальноосвітніх технологій, поширених у світі. Європейські та світові тенденції розвитку сучасної шкільної освіти передбачають переведення процесу навчання на новий технологічний рівень, що дає змогу складати й реалізувати індивідуальні «траєкторії» розвитку учнів.

У практиці загальної мистецької (музичної) освіти школярів України й Китаю певна частина педагогів-музикантів успішно використовує в контексті компетентнісного підходу різноманітні продуктивні загальноосвітні технології, які гармонійно інтегруються з традиційними предметними (музично-педагогічними) методиками. Ідеться про відомі технології: інтерактивного, інтегрованого, проблемного навчання; ігрового, проєктного навчання; технологію сторітелінгу (Storytelling) тощо.

Слід підкреслити важливість для практикуючих учителів музичного мистецтва опанування й використання на уроках мультимедійних та аудіовізуальних технологій, які за правильного застосування значно підвищують продуктивність процесу загальної мистецької (музичної) освіти

та формування певної музичної культури у школярів 10–20-х років ХХІ століття, віднесених до покоління «Альфа».

Спостереження за перебігом підготовки сучасних здобувачів освіти – майбутніх бакалаврів і магістрів, а також за рівнем підготовленості молодих спеціалістів в Україні та Китаї, які працюють у ЗЗСО в якості вчителів музичного мистецтва, дає підставу зазначити їх недостатню готовність до здійснення загальної мистецької (музичної) освіти школярів у контексті компетентнісного підходу. На наш погляд, це є однією з причин того, що багато бакалаврів і магістрів неохоче пов'язують своє професійне майбутнє зі школою та нерідко не виявляють бажання працювати вчителями. Тим часом, численні публікації, а також спостереження та аналіз кадрової ситуації показують суттєву нестачу фахівців даного профілю, особливо в сільських школах як Китаю, так і України.

Висновки та рекомендації. Таким чином, на базі вищевикладеного матеріалу даного дослідження можна зробити такі висновки та пропонувати рекомендації:

1. Проведений аналіз і узагальнення наукових, науково-методичних і законодавчих джерел України та Китаю щодо впровадження компетентнісного підходу в процесі загальної мистецької (музичної) освіти учнів ЗЗСО України та Китаю, а також педагогічні спостереження, дозволяють відзначити, що в обох країнах накопичено певну кількість наукових, науково-методичних робіт і практичного досвіду щодо впровадження компетентнісного підходу у процесі загальної мистецької (музичної) освіти учнів ЗЗСО.

2. Разом із цим, проблема модернізації загальної мистецької (музичної) освіти на основі компетентнісного підходу і в Україні, і в Китаї ще недостатньо розроблено. Не вистачає сучасних наукових і науково-методичних праць щодо відокремлення процесів формування ключових, міжпредметних (наскрізних) мистецьких та предметних (музичних) компетентностей, замало методико-технологічних робіт, що розкривають досвід упровадження компетентнісного підходу в галузі загальної мистецької освіти, зокрема у процесі загальної мистецької (музичної) освіти школярів.

3. Стала тенденція розвинених країн світу відносно модернізації систем загальної освіти у ХХІ столітті, що здійснюється в контексті реалізації компетентнісного підходу, вимагає від України та Китаю прискорити даний процес на всіх ланках національної освіти та для всіх навчальних дисциплін, включно організацію загальної мистецької (музичної) освіти школярів та підготовку до цього майбутніх бакалаврів і магістрів.

4. У цьому контексті необхідно значно розширити підготовку бакалаврів і магістрів та покращити їх підготовленість для викладання в ЗЗСО інтегрованої навчальної дисципліни «Мистецтво», а також модернізувати чинну систему підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в Україні (за спеціальностями 014 Середня освіта. Музичне мистецтво; 025 Музичне мистецтво) та в Китаї (по аналогічним спеціальностям). А саме:

- модернізувати навчальні плани зі спеціальностей, відзначених вище, шляхом включення в них: танцювально-хореографічної, театральнo-сценічної підготовки; ввести спецкурси з формування у школярів ключових компетентностей у процесі загальної мистецької (музичної) освіти та практикуму з організації музично-рухливих ігор на уроках та під час позаурочної роботи;
- значно оновити методики та освітні технології викладання фахових (музично-педагогічних) дисциплін на спеціалізованих факультетах у контексті компетентнісного підходу та на основі інтегрування їх з інноваційними продуктивними загальноосвітніми технологіями, поширеними у світі;
- реорганізувати виробничу (педагогічну) практику майбутніх бакалаврів у контексті компетентнісного підходу до викладання навчальних предметів «Музичне мистецтво» та «Мистецтво».

ЛІТЕРАТУРА

- Закон України «Про освіту». (2017). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n186> (*Law of Ukraine "On Education"*, (2017). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n186>).
- Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (2020). Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/oprilyudneno-derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti> (*State standard of basic and complete general secondary education* (2020). Retrieved from: <https://mon.gov.ua/ua/news/oprilyudneno-derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>).
- 教育部：义务教育音乐课程标准2011年版) (Стандарти обов'язкової навчальної програми з музики (2011 р.), розроблені Міністерством освіти КНР. Видавництво Пекінського педагогічного університету. Режим доступу: <http://mat1.gting.com/edu/pdf/edu/xkb2011/20120130160216344.pdf> (*Standards of Compulsory Music Curriculum* (2011), developed by the Ministry of Education of the People's Republic of China, Beijing Pedagogical University Publishing House. Retrieved from: <http://mat1.gting.com/edu/pdf/edu/xkb2011/20120130160216344.pdf>).
- Нова українська школа (2020). Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola> (*New Ukrainian school* (2020). Retrieved from: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>).
- Бакшеева, З. К., Строгова, Н. Е. (2018). Особенности компетентного подхода в современных системах образования: ключевые компетенции. *Гуманитарные исследования*, 3 (20), 132–135 (Baksheeva, Z. K., Strogova, N. E. (2018). Features of

the competence approach in modern education systems: key competencies. *Humanitarian Studies*, 3 (20), 132–135).

Ван, Ангу (2003). Деякі проблеми в практиці базової музичної освіти в Китаю. *Часопис Нанкінського університету мистецтв*, 64–65. Режим доступу: <https://kns.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbcode=CJFD&filename=NJBY200301017> (Van, Angu (2003). Some problems in the practice of basic music education in China. *Journal of Nanjing University of the Arts*, 64–65. Retrieved from: <https://kns.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbcode=CJFD&filename=NJBY200301017>).

Великий тлумачний словник сучасної української мови (2001). В. Т. Бусел (уклад. та голов. ред.). Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун» (*Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language* (2001). V. T. Busel (ed. and editor-in-chief). Kiev; Irpen: WTF "Perun").

Ковальова, С. (2013). Дидактична модель формування предметних компетентностей учнів на уроках музичного мистецтва. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*, 8 (1), 64–70 (Kovaleva, S. (2013). Didactic model of formation of subject competencies of students in music lessons. *Problems of modern teacher training*, 8 (1), 64–70).

Масол, Л. М. (2006). Компетентнісно-орієнтований підхід до загальної мистецької освіти. *Теорія і практика естетичного виховання в умовах соціокультурної трансформації*, 2, 25–31 (Masol, L. M. (2006). Competence-oriented approach to general art education. *Theory and practice of aesthetic education in the conditions of socio-cultural transformation*, 2, 25–31).

关于小学音乐教育中趣味教学的研究 (Лі, Чун (2017). *Дослідження мистецьких інтересів та викладання музичної освіти в початковій школі*. Авторський інститут: Чанша, Хунань, Лушань Міжнародна експериментальна початкова школа (Li, Chun (2017). *Research of artistic interests and teaching music education in primary school*. Author's institute: Changsha, Hunan, Lushan International Experimental Primary School).

Хуторської, А. (2009). *Ключові освітні компетентності*. Режим доступу: <https://ru.osvita.ua/school/method/2340/#soc2> (Khutorskoy, A. (2009). *Key educational competencies*. Retrieved from: <https://ru.osvita.ua/school/method/2340/#soc2>).

Чошанов, М. А. (1996). *Гибкая технология проблемно-модульного обучения*. Москва: Народное образование (Choshanov, M. A. (1996). *Flexible technology of problem-based learning*. Moscow: Public education).

American Management Association. Critical Skills Survey (2018). URL: p21.org/storage/documents/Critical Skills Survey Executive Summary.pdf

РЕЗЮМЕ

Батюк Наталья, Федорец Николай, Хан Хуйуань. Реализация компетентностного подхода в процессе общего художественного (музыкального) образования школьников Украины и Китая.

Статья посвящена использованию и перспективам развития компетентностного подхода в процессе осуществления общего художественного (музыкального) образования школьников Украины и Китая. Доказано, что в обеих странах накоплено определенное количество научных, научно-методических работ и практического опыта по внедрению компетентностного подхода в процессе общего художественного (музыкального) образования учащихся ЗСО. Предложены пути модернизации действующей системы подготовки будущих учителей музыкального искусства в Украине (по специальностям 014 Среднее образование. Музыкальное искусство; 025 Музыкальное искусство) и в Китае (по аналогичным специальностям).

Ключевые слова: компетентностный подход; ключевые, межпредметные (сквозные) художественные и предметные (музыкальные) компетентности; подготовленность будущих учителей музыкального искусства к формированию компетенций школьников.

SUMMARY

Batiuk Nataliia, Fedorets Mykola, Khan Huiyun. Implementation of the competence-based approach in the process of general artistic (musical) education of schoolchildren of Ukraine and China.

The article reveals peculiarities of implementation of the competence-based approach in the process of general artistic (musical) education of schoolchildren of Ukraine and China. The analysis and generalization of scientific, scientific-methodological and legislative sources of Ukraine and China on the implementation of the competence-based approach in the process of general artistic (musical) education of schoolchildren in Ukraine and China, as well as pedagogical observations, allow us to note that in both countries there are scientific, scientific-methodological works and practical experience in implementing a competence-based approach in the process of general artistic (musical) education of schoolchildren.

It is found that constant trend of developed countries in the modernization of general education systems in the XXI century, carried out in the context of the competence-based approach, requires Ukraine and China to accelerate this process at all levels of national education and for all disciplines, including organization of general artistic (musical) education of schoolchildren and preparation for this of future bachelors and masters.

In this context, it is necessary to significantly expand training of bachelors and masters and improve their preparedness for teaching integrated discipline "Art", as well as to modernize the current system of training future music teachers in Ukraine (specialties 014 Secondary Education. Music; 025 Musical art) and in China (in similar specialties), namely: to modernize curricula in the specialties mentioned above by including in them: dance-choreographic, theatrical-stage training; to introduce special courses on the formation of key competences in students in the process of general artistic (musical) education and workshops on the organization of music-moving games in the classroom and during extracurricular activities; significantly update the methods and educational technologies of teaching professional (music-pedagogical) disciplines at specialized faculties in the context of the competence-based approach and on the basis of their integration with innovative productive general educational technologies spread in the world; to reorganize pedagogical practice of future bachelors in the context of the competence-based approach to teaching the subjects "Musical Art" and "Art".

Key words: competence-based approach, key, interdisciplinary (cross-cutting) artistic and subject (musical) competences, readiness of future musical art teachers for the formation of students' competences.